

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori
Direcció General de Medi Natural,
Educació Ambiental i Canvi Climàtic

Introducció. Antecedents i problemes. En què pot afectar el nematode a les Illes Balears?

Servei de Sanitat Forestal

Luís Núñez Vázquez

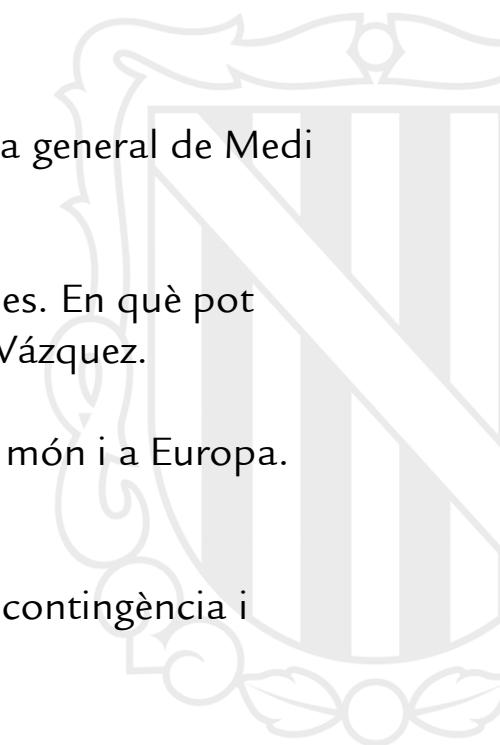
Cap del Servei de Sanitat Forestal

Jornada Informativa sobre el Pla d'Acció Autonòmic per al Control
del Nematode de la Fusta del Pi (*Bursaphelenchus xylophilus*) Dijous, 3 de maig de 2012

Presentació de la Jornada

Programa

- 9.00 h Inauguració i presentació de la Jornada. A càrrec de la directora general de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi Climàtic.
- 9.15 h Introducció. Presentació dels assistents, antecedents i problemes. En què pot afectar el nematode a les Illes Balears? A càrrec de Luís Núñez Vázquez.
- 9.45 h Què és el nematode del pi? Quins danys ha causat? Situació al món i a Europa. Legislació. A càrrec de Gerardo Sánchez.
- 10.45 h La situació a Espanya. El cas d'Extremadura i Galícia. Plans de contingència i mesures. A càrrec de Gerardo Sánchez.
- 11.45 h Descans / cafè.
- 12.00 h Mesures de control als productes de fusta. El passaport fitosanitari. La normativa NIMF-15. A càrrec de Luís Núñez Vázquez.

PRESENTACIÓ DE LA JORNADA

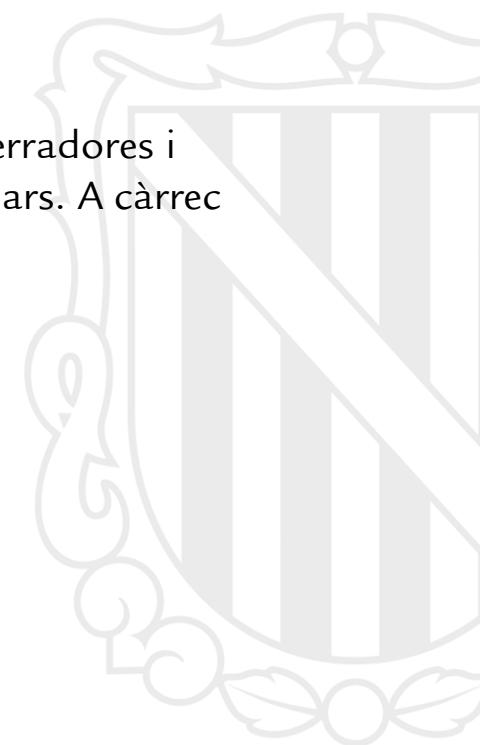
Programa

12.45 h Pla d'acció autonòmic. Vigilància de l'Administració a forests, serradores i carreteres. Trampeig del vector *Monochamus galloprovincialis* a Balears. A càrrec d'Alejandra María Closa Salinas.

13.30 h Taula rodona. Torn obert de paraules.

14.00 h Conclusions.

14.30 h Cloenda. A càrrec del cap del Servei de Sanitat Forestal.

Introducció

Per què aquesta jornada?

Perquè el nematode de la fusta del pi és un problema potencial molt greu per a la nostra superfície forestal, que està composta principalment de pinar.

Perquè hem d'actuar de manera preventiva, tal com estableix l'article 51 de la Llei de forest.

Perquè és necessari divulgar les obligacions europees.

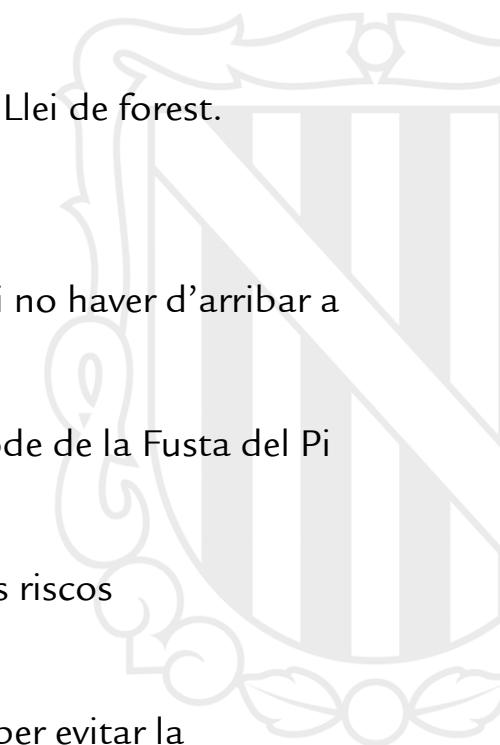
Perquè és necessari conèixer el problema i la normativa, per poder complir-la i no haver d'arribar a les sancions.

Perquè és una obligació del Pla d'Acció Autonòmic per al Control del Nematode de la Fusta del Pi (*Bursaphelenchus xylophilus*).

Per incrementar el **coneixement** a les empreses del sector sobre la malaltia i els riscos d'introducció d'aquesta.

Per augmentar la **implicació** en el Pla de mesures preventives posat en marxa per evitar la introducció del nematode.

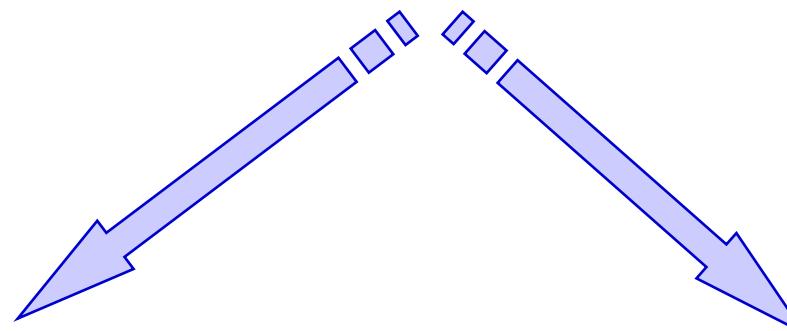
Per explicar com **implementar** bones pràctiques en els processos productius que dificultin la introducció del nematode a les Illes Balears i complir la normativa comunitària.

Introducció

Control del nematode de la fusta del pi

Organismes oficials responsables

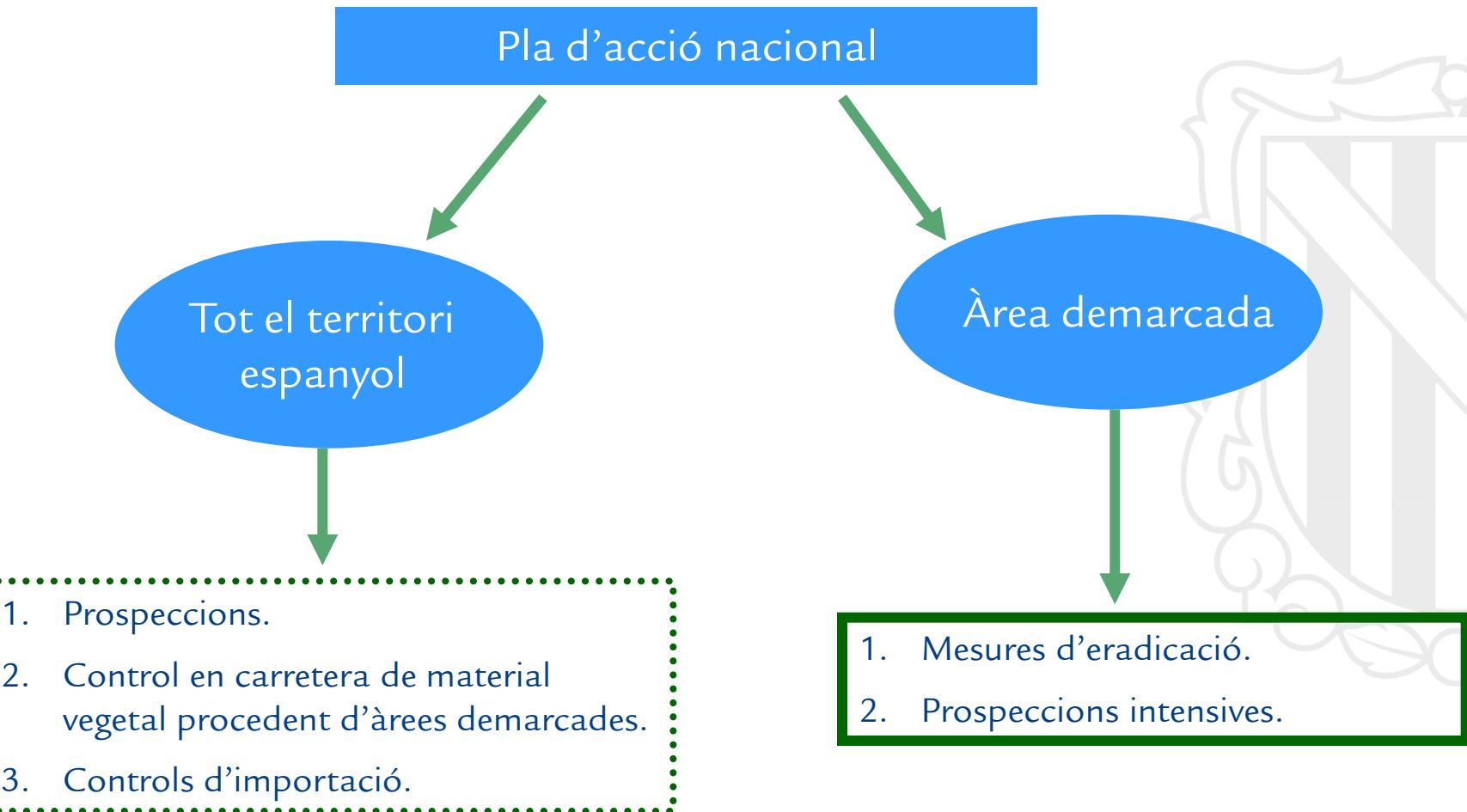
Estat
(Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient)

Comunitats autònomes

Introducció

Decisió 2006/133/CE

Introducció

Protocol d'inspecció d'enviaments comercials de Portugal a les infraestructures vials per a la comprovació del compliment de la Decisió 2006/133/CE de la Comissió en fusta i embalatges de fusta.

Introducció

Control del nematode de la fusta del pi

Estat

(Ministeri d'Agricultura, Alimentació i
Medi Ambient)

SEPRONA

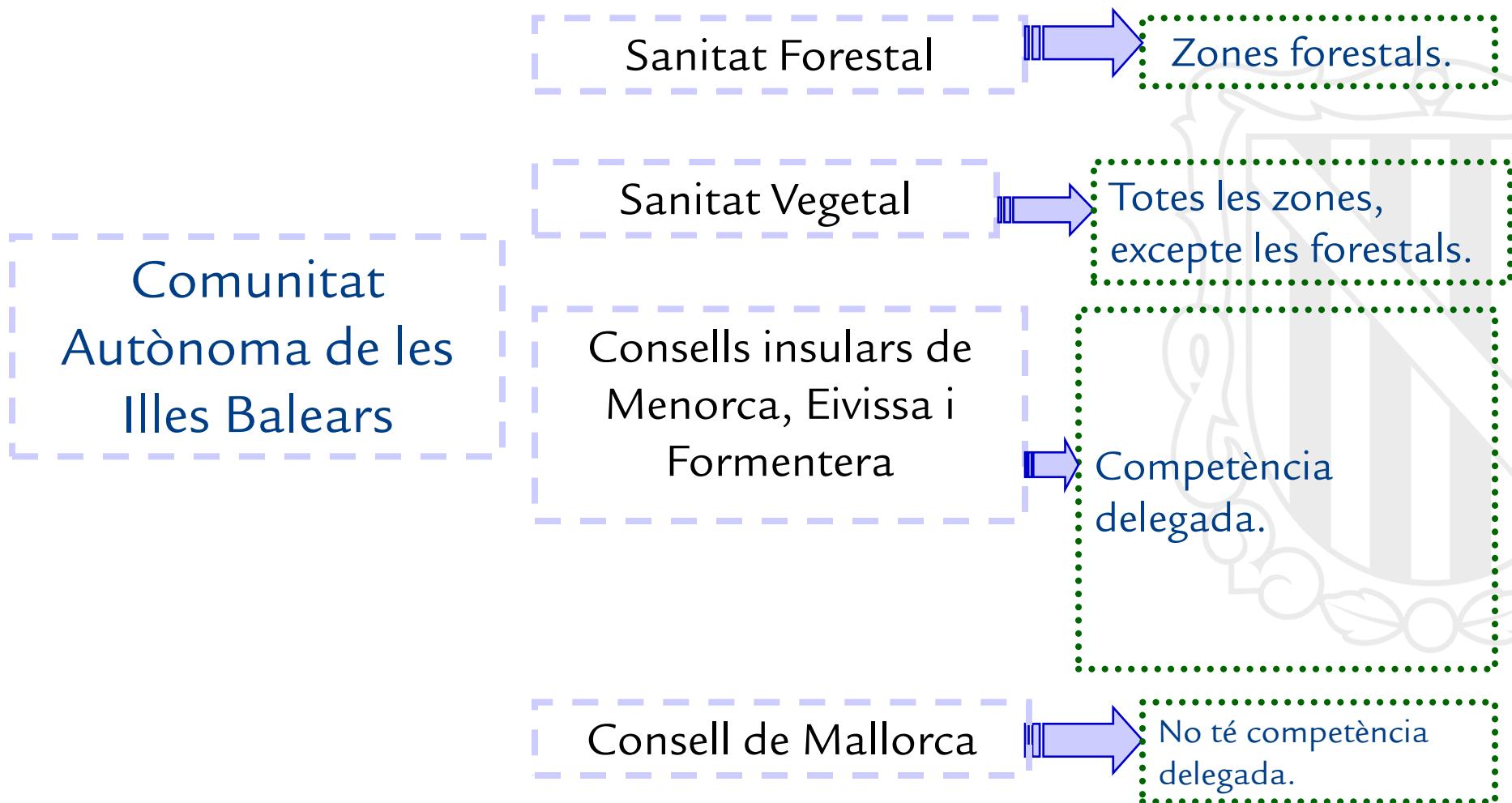

1. Prospeccions.
2. Control en carretera de material vegetal procedent d'àrees demarcades.
3. Controls d'importació.

Introducció

Control del nematode de la fusta del pi

Introducció

Zones demarcades d'Espanya

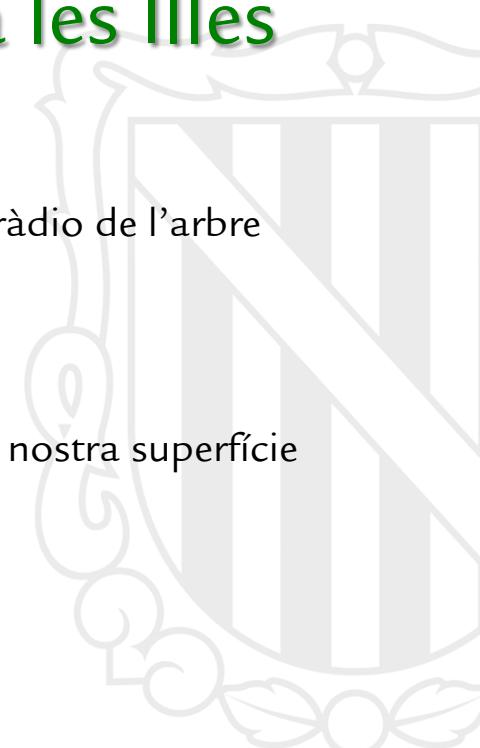
Conseqüències

En què pot afectar el nematode a les Illes Balears?

La UE va obligar Extremadura a tallar 225.000 arbres en uns 3 km de ràdio de l'arbre afectat i 50.000 m³ de fusta a Galícia (1,5 km de ràdio).

Problemes d'imatge (impactes paisatgístics, turístics), erosió, etc.

Afecta els pins. Recordau que les Pitiüses són les illes dels pins i que la nostra superfície forestal està composta principalment de pins (90.000 ha).

Conseqüències

Conseqüències de la presència del nematode de la fusta del pi

Aquest nematode sobreviu en fusta en rotlle (troncs tallats), en taulons o estelles. Únicament es pot eliminar mitjançant un tractament tèrmic (56°C durant 30 minuts al centre del material).

La presència del nematode de la fusta del pi suposa l'establiment de restriccions en el moviment de material de risc procedent d'aquesta àrea.

Conseqüències

Conseqüències de la presència del nematode de la fusta del pi Restriccions a tot el comerç.

Fusta en rotlle

Conseqüències

Conseqüències de la presència del nematode de la fusta del pi Restriccions a tot el comerç.

Taulers

Conseqüències

Conseqüències de la presència del nematode de la fusta del pi Restriccions a tot el comerç.

Embalatges

Conseqüències

Conseqüències de la presència del nematode de la fusta del pi Restriccions a tot el comerç.

Conseqüències

Conseqüències de la presència del nematode de la fusta del pi

Per permetre la circulació de material de risc és necessari obtenir el carnet fitosanitari i segellar la fusta.

El segell garanteix el tractament tèrmic que elimina el nematode i permet la circulació en zones no demarcades.

Conseqüències

Repercussió d'un positiu

L'octubre de 2008 es va confirmar la presència d'un positiu de *Bursaphelenchus xylophilus* a Sierra de Dios Padre (Càceres), a menys de 20 km de la frontera amb Portugal.

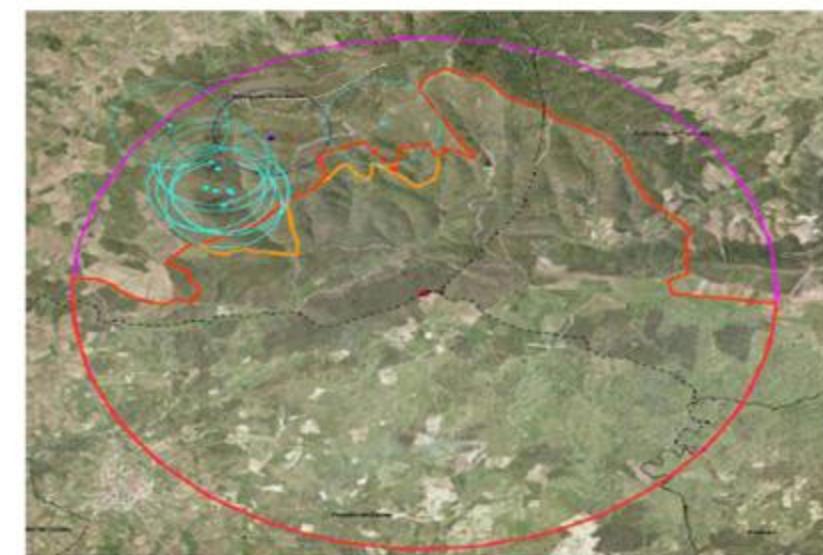
Això va suposar:

- Establiment d'una àrea demarca de 20 km de radi al voltant del positiu.
- Posada en marxa d'un pla d'eradicació de l'organisme.
- Actuació sobre un radi de 3 - 1,5 km des del positiu.
- Tallada arreu de totes les espècies susceptibles i eliminació per estellat i crema dels residus (1.412 ha).
- Tractament de les soques.

Conseqüències

- Protecció del terreny contra l'erosió (reforestació).
Es van generar més de 80.000 m³ de fusta per incinerar.
Data límit per dur a terme l'eradicació: 15 de març.
- Intensificació de la vigilància a l'àrea demarcada.
- Presa de mostres a tres alçades de la copa.
- Malla de 200x200 mm.
- Paranys intensius del vector.

Cost aproximat (sense indemnitzacions a propietaris): 3.200.000 €

Conseqüències

Pot afectar l'exportació a les Illes Balears?

Les Illes Balears són una comunitat que importa (perquè no tenim indústria, excepte la turística, que és una gran consumidora).

L'exportació agrícola que feim amb embalatges de fusta (per exemple, de patata), té destinació a països de la UE que actualment no requereixen el segell NIMF 15. (Només figuren dins Europa països com Suïssa, Croàcia i Turquia).

Pot afectar el sector turístic de les Illes Balears?

Sí. Si la UE ens obliga a tallar arbres, com a Extremadura i Galícia, podria suposar un enorme impacte paisatgístic.

Conseqüències

Hi ha cap centre autoritzat per a tractament tèrmic de la fusta
a les Illes Balears?

No.

Hi ha cap centre autoritzat per a tractament amb bromur de
metil de la fusta a les Illes Balears?

No. En qualsevol cas, actualment està prohibit.

Conseqüències

És possible que arribi a les Illes?

Sí.

Cada dia entren a les Illes Balears milers de camions i contenidors amb càrrega sobre palets, tant per via marítima com aèria.

Es probable que arribi a les Illes?

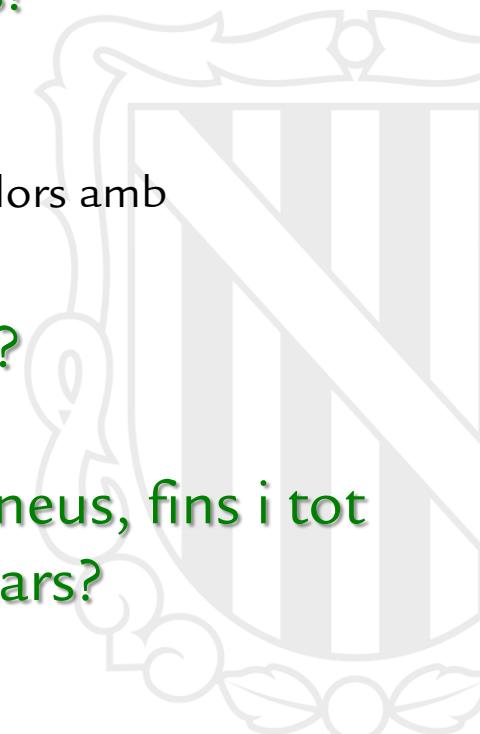
No.

Pot ser que Europa tanqui les fronteres als Pirineus, fins i tot si no hi ha cap positiu a les Illes Balears?

Sí.

Quines repercussions tindria això?

Per exportar a Europa s'hauria de tenir fusta amb segell NIMF15.

Conseqüències

Per a més informació:

<http://sanidadforestal.caib.es> (castellà)

<http://sanitatforestal.caib.es> (català)

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori
Direcció General de Medi Natural,
Educació Ambiental i Canvi Climàtic

Gràcies per la vostra atenció.